

CETATEA NEMȚULUI

Tic îndesă în rucsac hanoracul și cartea de istorie, luă de pe masă felia de pâine cu unt și cu gura pe jumătate plină strigă de pe scări:

-La revedere, ne vedem peste două săptămâni. Vă sun când ajungem acolo.

De când aflate că va petrece două săptămâni cu Mădălina și tatăl ei la Cetatea Neamțului, Tic nu se mai oprea din făcut planuri. Tatăl Mădălinei fusese chemat ca specialist la lucrările de restaurare care se făceau în partea de vest a vechii cetăți medievale și Tic își imagina deja cum va da și el o mână de ajutor. E adevărat că tatăl Mădălinei, profesorul Alexandru, încercase să mai tempereze din avântul celor doi, dar fără prea mare succes. Lucrările presupuneau atenția mărită a specialiștilor și cu greu obținuse profesorul Alexandru aprobarea să vină însoțit de copii, dar de accesul acestora în zona lucrărilor nici nu putea fi vorba. Cu toată dezamăgirea celor doi, tatăl Mădălinei le dădu în drum spre cetate tot soiul de instrucțiuni: să se plimbe doar prin zonele deschise publicului, să nu deranjeze specialiștii sau vizitatorii, să nu pună mâna pe exponate, să ajute la curățenie după terminarea programului cu publicul. Toate planurile celor doi copii se spulberau unul câte unul precum baloanele de săpun. Cu toate acestea Tic și Mădălina erau nerăbdători să ajungă, deși nu erau la prima vizită în cetatea lui Ștefan cel Mare. De fapt, a lui Petru Mușat, unul din înaintașii marelui voievod, dar Tic simțea că deși aceasta fusese ridicată de Petru I, nepotul descălecătorului Bogdan, ea ar fi mai degrabă a lui Ștefan cel Mare care a întărit-o și a folosit-o la apărarea hotarelor Moldovei în fața dușmanilor țării: poloni, unguri, turci, tătari. Când își aducea aminte de bătălia de la Războieni, Tic se umplea de nechez, dar era de-ajuns să-și imagineze zidurile groase ale cetății care stăteau neclintite în fața turcilor ca să-i mai treacă din supărare.

Se trezi din visare abia când ajunseră la intrarea principală unde îi întâmpină moș Savatie, paznicul cetății, o veche cunoștință a celor doi copii.

-Ehe, dragii moșului, cât mă bucur să vă văd. Cât să fie de când n-ați mai dat pe aici? Ia să te văd Mădălina mea, ai trecut de umărul meu? Pfiu, ce mare te-ai făcut. De Tic ce să mai zic, e așa înalt că trebuie să mă uit în sus la el. Dragii moșului, dragii moșului, dacă ați ști ce bucurie îmi faceți voi mie acum... Un oftat greu curmă tirada lui moș Savatie.

-Ei, moș Savatie, lasă că ai să te plictisești de amândoi până plecăm, o să fii atunci și mai bucuros, râse profesorul Alexandru și se întrepă cu cei doi copii spre poarta de la intrare pregătită să primească publicului larg.

Ajunși în curtea interioară, profesorul Alexandru le dădu celor doi copii indicații scurte și dispăru în cortul pregătit restauratorilor. Acolo Tic și Mădălina aveau interdicție absolută. Pentru prima zi, cortul acesta nici nu îi interesa prea mult pe cei doi. O luară de la un capăt și colindară pe rând: sala sfatului, sala tronului, iatacul, paraclisul, monetăria, camera de provizii, dar făcură un ocol pe lângă temniță – Mădălina nu se putea deloc obișnui cu cei patru prizonieri cu bărbi mari și neîngrijite, legați în lanțuri și îmbrăcați în cămăși lungi și zdrențuite.

-Dragă Mădălina, doar știi la fel de bine ca și mine că nu sunt adevărați, cum să-ți fie frică de niște păpuși?

-Mie? Frică? Cum poate să-ți treacă prin cap așa ceva? Nu mi-e frică absolut deloc. Doar că nu-mi place să mă învârt pe-acolo.

Ca să schimbe vorba, Mădălina adaugă:

-De ce crezi că era așa de supărat moș Savatie? Avea ochii atât de triști și a oftat atât de adânc încât mă gândesc să nu fie bolnav.

-Ce bolnav? N-ai văzut ce sprinten e? Și unde ai văzut tu că era supărat? Doar s-a bucurat atât de tare să ne vadă. Eu cred că tu ai vedenii, că nu pot să le spun auzenii. Sau ai și auzenii și vedenii.

-Tic, eu îți spun că moș Savatie are o supărare și încă una mare. Dacă eu am auzenii și vedenii, atunci tu ești orb și surd.

-Asta-i bună. Știi ceva? Eu zic să-l întrebăm direct pe moș Savatie, o să te convingi singură că am avut dreptate.

-Ba o să te convingi tu că eu am avut dreptate. Să-l întrebăm.

Ca o furtună cei doi copii o luară la fugă spre Savatie, ocupat cu măturarea curții. Toamna încă nu venise în cetate, dar trimisese, ca în fiecare an, câțiva mesageri sub formă de frunze multicolore.

-Moș Savatie, începu Mădălina, noi avem o întrebare, și întorcându-se spre Tic adăugă: ai să vezi că am avut dreptate.

-E, draga moșului, sigur că ai dreptate, se grăbi moș Savatie să-i vină în ajutor, măcar că nu știa despre ce este vorba.

-Cum să aibă dreptate, moș Savatie? Cum? Nici măcar nu îți-a pus întrebarea, se îmbufnă Tic.

-Dragul moșului, că bine zici. Ai și tu dreptate, dragul

meu, dar ce vă apasă pe voi de vă înțeptați unul pe altul?

-Moș Savatie, începu iar Mădălina, eu sunt foarte sigură că matale ai o mare supărare. Eu te-am auzit oftând din inimă, așa, ca un om tare necăjit. Iar Tic zice că eu mă înșel, că te-a simțit bucuros și că îmi fac griji degeaba.

La aceste cuvinte moșul oftă încă o dată din adâncul plămânilor, parcă vrând să-i dea dreptate Mădălinei, dar începu să râdă uitându-se când la unul, când la celălalt.

-Măi, măi copii, eu acum ce să zic? Iar trebuie să vă dau dreptate la amândoi. Și cum să nu vă dau dreptate când sunt atât de bucuros și atât de necăjit? Sunt bucuros că ați crescut frumoși, că ați venit aici, că vă certați pentru mine, nu sunt eu cel mai norocos Savatie din lume? Dar și tu, Mădălina, ai dreptate. O umbră trecu pe fața bătrânului.

-Dragii mei, continuă moș Savatie, îmi îngheța inima de amărăciune că aici, la Cetatea Neamțului, nu mai vin copii. Vedeți, acum ei se duc în vacanță în alte țări, am auzit eu că acum e mai ușor să călătorești. Sigur, e important și asta, dar parcă să te duci așa în lume și să nu știi ce frumuseți sunt la tine acasă... parcă nu se cade. Înainte veneau cu părinții, cu școala... era plină cetatea de neastâmpărați... mai făceau și câte o poznă... dar ce n-aș da să mai strâng și azi în urma lor? Și puneau o grămadă de întrebări, că într-un timp știam mai multe ca profesorii lor, am citit și eu ca să nu mă fac de râs. Iarna trecută am coborât în sat cu treabă și am întrebat un prichindel care venea cu ghiozdanul în spate dacă a urcat la cetate. Știți ce mi-a spus? Că n-a fost, că nu prea îl interesează. Lui îi plac fantomele, a auzit el că în Anglia sunt castele cu fantome. Auzi la el! Are sub nas atâta istorie și atâta jertfă și lui îi plac... fantomele! Cum să nu te superi? Uneori, seara, când îmi spun rugăciunile, mă uit la icoana Sfântului Ștefan și îmi zic în inima mea, măcar că fantome nu există, Sfinte Ștefane, trimite-ne și nouă o fantomă că poate așa se umple iar curtea de copii. Ehe, dragii moșului, dar nu vă bateți capul cu toate astea, eu sunt tare bucuros că ați venit voi și chiar că mi-a mai trecut din necaz.

Și zicând acestea, moș Savatie se întoarse la frunzele lui lăsându-i pe cei doi copii în căldura dimineții.

Multă vreme Tic și Mădălina nu îndrăzniră să spună nimic. Înțelegeau supărarea lui moș Savatie și și-ar fi dorit din toată inima să-l poată ajuta. Dar ce se putea face? Să oblige copiii să vină? Pe părinți? Total absurd. Să trimită cărți poștale colegilor de clasă și să-i cheme la cetate? Dar cine e acasă în vacanța mare? Moș Savatie are dreptate, sunt cu toții plecați, ba în Bulgaria la mare, ba în Spania...

-Tic, începu Mădălina, mi se rupe inima de moș Savatie. Știu cât de mult iubește cetatea. Și știu și cât de mult iubește copiii. Dar mai știu că dacă ei nu vin aici la cetate este și pentru că nu știu ce-i așteaptă aici. Dacă l-ar cunoaște pe moș Savatie ar veni cu zecile, ce spun eu, poate cu sutele. Trebuie să le trezim interesul, asta e.

-Mădălina, tocmai mi-a venit o idee. Una grozavă, hai repede la moș Savatie, trebuie să stăm neapărat de vorbă.

-Hei, mai ușurel. În primul rând cu moș Savatie tocmai am stat de vorbă și după cum știi acum e ocupat. Spune-mi și mie ideea ta și mergem după aceea.

-Bine. Uite, moș Savatie ne-a povestit că o fantomă ar putea atrage copiii aici. Dacă asta îi interesează, atunci să aducem o fantomă. Am în minte chiar două fantome, aș putea spune.

-Cum să aducem o fantomă? Adică două? întrebă uluită Mădălina, ce, se găsesc de cumpărat?!

-De cumpărat nu chiar, începu Tic să râdă. Apoi eu nu am spus că vreau să aducem o fantomă adevărată, eu cred că ajunge și una falsă. Adică două false.

În sfârșit pricepu și Mădălina ideea lui Tic:

-Adică una falsă care de-adevăratelea e Tic și una falsă pe care în realitate o cheamă Mădălina.

-Exact! Sigur că numele noastre de "fantome" nu pot fi Tic și Mădălina. Avem nevoie de nume mai impozante. Și ne mai trebuie și o poveste frumoasă, câteva detalii. Dar aici avem nevoie de moș Savatie, tu știi câte povești știe el.

Lui moș Savatie i se lipise de față un zâmbet larg și orice i-ar fi spus Tic și Mădălina, nu reușea să redevină serios. Ideea copiilor îi înmuiase inima și cu cât se gândea mai bine, parcă îi venea să intre și el în joaca lor. Tic voia neapărat să fie o fantomă din timpul luptei de la Războieni, poate chiar pârcălabul Arbore care a apărat cetatea de turci în timp ce mândrul domnitor Ștefan fusese nevoit să se retragă din luptă. Cu cât se gândea mai bine, cu atât era mai convins că e o decizie bună. Mădălina ar fi putut să fie doamna Oltea, mama lui Ștefan cel Mare. Moș Savatie știa o poveste frumoasă în care mama lui Ștefan apărase cetatea de turci, dar lui Tic i se părea că asta e treabă de bărbat, așa încât Arbore cel Bătrân i se părea mult mai potrivit. Și mai era ceva important. Cronicarii spun că pârcălabul Arbore a murit chiar atunci, la asediul din 1476, ori cine nu știe că fantomele rămân în locurile în care și-au găsit moartea? Fantoma lui Arbore ar fi putut rămâne în cetate să o apere pentru totdeauna de dușmani. Planul era următorul: în fiecare zi la ora 12 fix vocile pârcălabului Arbore și a doamnei Oltea aveau să se audă în sala tronului. Legenda spune că doamna Oltea n-a vrut să-l primească în cetate pe Ștefan, rănit și obosit după

înfrentarea de la Războieni. Cu durere în suflet pentru soarta Moldovei, ea l-a trimis din nou la oaste să alunge pe turci din țară:

”Du-te la oștire! Pentru țara mori!

Și-ți va fi mormântul coronat cu flori!”

Aici însă se iscă o ceartă grozavă între Tic, Mădălina și moș Savatie. Ultimii doi ar fi vrut ca scena din sala tronului să se petreacă exact așa cum spune legenda, dar Tic era total împotriva. În primul rând, spunea Tic, o mamă nu poate să nu sară în ajutorul fiului ei. În al doilea rând, a citit el la Mihail Sadoveanu despre un moș de la poala

muntelui care își amintește că doamna Oltea l-a primit pe Ștefan în cetate, mai ales că acolo era și tânăra domniță. Și în al treilea rând, dacă vor să fie fantome originale trebuie să vină cu o poveste nouă. Aici Mădălina și moș Savatie fură nevoiți să-i dea dreptate lui Tic. Povestea era următoarea: boierul Arbore află de la o iscoadă că măritul Ștefan a trebuit să se retragă din fața turcilor și s-a ascuns în codrul Putnei, iar turcii se îndreaptă spre cetatea Neamțului. Ca să nu le sperie pe doamna mare și pe tânăra domniță, boierul Arbore îi spune doamnei Oltea să nu-și facă griji pentru că cetatea e destul de puternică să reziste unui asediu. Dar, dacă totuși el, pârălabul cetății, va fi rănit sau poate chiar va muri pe zidurile cetății în luptă, atunci doamna Oltea să nu lase oștenii fără cârmaci și să-i îndemne să reziste până când domnitorul însuși va veni cu oaste în ajutorul lor.

-Iar doamna Oltea îi promite boierului Arbore că nu va lăsa nici un oștean să se predea, încheie Tic plin de convingere.

-Hm..., începu Mădălina, nu prea știu ce să zic. Eu cred că e prea regizat. N-ar fi mai bine dacă fantomele ar vorbi cu copiii? Îți dai seama că ar fi mult mai interesant. Ar putea să-i întrebe ceva, de exemplu dacă își amintesc în ce an a avut loc lupta de la Podul Înalt. E o întrebare atât de ușoară că orice copil știe că a fost în 1475.

-Mi se pare o idee bună, interveni moș Savatie, dar nu îndrăzni să continue pentru că pe fața lui Tic se așternu o umbră.

-Mai avem totuși și altă problemă de rezolvat. Cum vor afla copiii că aici la cetate sunt fantome?

-M-am gândit deja la asta, îi luă Mădălina vorba din gură. Vom lua legătura cu cei de la ziarul local Monitorul de Neamț, și vom publica un articol despre fenomenele misterioase de la cetate din sala tronului. Nu e nevoie să intrăm prea mult în detalii. Putem aminti de voci neidentificate, întâmplări inexplicabile, cercetări. Tot e plină cetatea de specialiști, putem pomeni în ziar că au venit special pentru a dezlega misterul.

-Da, da, și au nevoie de cât mai multe ajutoare, completă Tic. Ba chiar putem intitua articolul ”Specialiștii caută ajutoare în dezlegarea unui mare mister”.

-Uite, până mâine ne ocupăm de redactarea articolului și moș Savatie sună la ziar. Ar fi bine ca articolul să apară în maxim două zile, ca să ne rămână destule zile să ne jucăm de-a fantomele.

Moș Savatie, deși nu prea convins, trimise totuși articolul la ziar. Erau zile lungi de vară, copiii erau cu părinții în concediu sau pe la bunici la țară, așa încât moș Savatie nu-și făcea prea mari griji că cineva va citi articolul. Își dorea mai mult să nu-i supere pe Tic și Mădălina care, deși nu erau cu totul hotărâți ce roluri ar trebuit să joace, erau totuși foarte preocupați de povestea fantomelor.

Şi totuşi moş Savatie se înşela. Un profesor de română care se întâlnea şi în vacanţa de vară cu copiii pe la câte o partidă de fotbal sau de-a baba oarba, găsi articolul în ziar şi îl dădu mai departe.

Astfel că la câteva zile de la sosirea lui Tic şi a Mădălinei un băieţel cam prin clasa a III-a se apropie de podul urias şi îl întrebă încurcat pe moş Savatie:

-Nu vă supăraţi, aici putem ajuta la lămurirea unor fenomene misterioase?

Bietul moş Savatie, ce putea să facă decât să-l lase pe prichindel să intre şi să-i avertizeze pe Tic şi Mădălina?

Cei doi copiii o luară la fugă spre sala tronului cu inima cât un purice. Nu doar prichindelul venea să ajute la cetate.

De sus, de pe ziduri, cei doi văzură o întregă grupă de copii, urcând bucuroşi povârnişul.

Tic se acunse după tron, iar Mădălina în prima nişă de lângă acesta. Cum nu reuşiseră până atunci să se pună de acord, erau cam nedumeriţi ce ar fi trebui să spună. Asupra unui lucru erau totuşi de-acord: nu puteau rata ocazia de a face cunoscute fantomele.

Puştiul trecuse de sala sfatului şi se îndrepta hotărât şi interesat spre sala tronului. Tic nu aşteptă ca acesta să intre pe uşă că începu de după tron să vorbească cu glas îngroşat:

-Euheuuuu, boiheeeerul Arbore, cheheeeem toată cetatea să luhuptăm împotriva turcilor.

De lângă el se auzi vocea subţiată a Mădălinei:

-Iahar euheu, doamna Oltehea, te întreheeeeb căhând a fost bătălia de la Pohodul Înahalt? Căhând?

Din neatenție, Tic înclină tronul care atinse statuia lui Ștefan, care, la rândul ei, se prăbuși cu zgomot pe podea. Exact în clipa aceea, puștiul ajunsese în dreptul primului boier și se sperie atât de tare că o luă la fugă strigând cât îl ține gura:

-1475, Podul Înalt, 1475, e adevărat, adevărat, fugiiiți, în 75, fugiți, fugiiiți.

Odată ajuns pe podul de piatră, se îndreptă țintă spre grupul de copii care tocmai terminase de urcat dealul și începu să strige și mai tare:

-75, fugiiiții, 1475, fugiiiți, e adevărat, e adevăraaat, fugiiiți...

Copiii, fără să înțeleagă ce se întâmplă, o luară la fugă în urma puștiului și începură să strige și ei prin pădure:

-1475, fugiți, 75, fugiți, fugiți! Pădurea se umplu de strigăte, șuierături, frunze răscolite, rucsaci care se rostogoleau...

Hărmălaia dură multă vreme, iar tatăl Mădălinei, însoțit de ceilalți restauratori întrerupseră speriați munca și ieșiră la poartă.

-Ce se întâmplă, moș Savatie, întrebă tatăl Mădălinei precaut. Cine strigă așa și de ce? Dar nu reuși să mai adauge ceva că o vagă banuială începu să i se înfiripe în minte. Se uită cu atenție la moș Savatie și mai întrebă doar atât: Tic și Mădălina?

Dacă nu l-ar fi cunoscut bine pe profesorul Alexandru, moș Savatie n-ar fi recunoscut în ruptul capului că Tic și Mădălina erau cauza țipetelor din pădure. Dar așa, încuviință ușor și se duse să-i caute pe cei doi.

-Dragii moșului, începu bătrânul paznic, mi-e teamă că am cam încurcat-o de data asta. Și dacă noi am făcut borboaba asta, noi trebuie să o descâlcim.

-Of, moș Savatie, oftă greu Mădălina, așa fantome proaste n-am văzut în viața mea. Dacă aș fi șefa fantomelor, le-aș trimite pentru totdeauna de unde au venit. Se vede treaba că nu e făcută Cetatea Neamțului să găzduiască fantome. Măcar dacă n-am fi alungat cu totul copiii... Cum o să-i mai convingem vreo dată să vină înapoi? Ce e de făcut moș Savatie?

-Dragii moșului, nu cred că avem prea multe opțiuni. Va trebui să ne cerem iertare de la copii, apoi de la redactorii ziarului pentru că n-am spus adevărul, apoi de la tatăl tău, Mădălina și de la colegii lui. Crezi că ai putea să scrii o scrisoare în care să ne cerem iertare, draga moșului? O putem publica tot în Monitorul de Neamț.

La câteva zile de la incidentul din sala tronului, tatăl Mădălinei le dădu celor doi copii să citească în ziar un articol foarte interesant, semnat de o persoană care își spunea "Profesorul de română":

"Dragi cititori, cu siguranță ați auzit de neobișnutele întâmplări de la Cetatea Neamțului. Nou înființatul club "Prietenii cetății" dorește să vă invite pe dumneavoastră dar și pe cele două fantome, în situația în care mai bântuie cetatea, să ia parte la prima întâlnire a clubului. Aceasta va avea loc joi, 29 august, la căsuța bunicului Savatie, situată la 200 de metri mai jos de cetate. Numărul de participanți e limitat, vă rugăm nu insistați dacă nu mai sunt locuri. Profesorul de română

PS: La intrare vă este solicitată parola. Aceasta este anul în care a avut loc bătălia de la Podul Înalt."